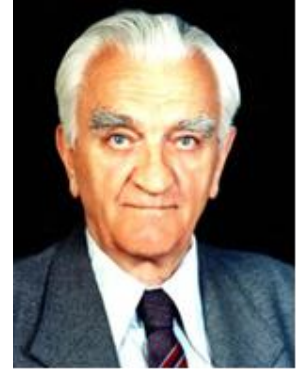

Vincze Vilmos

(Budapest, 1910. 04. 09. – Budapest, 2005. 07. 13.)

Összeállította: Dr. Ágfalvi Mihály

Okleveles építőmérnök, okleveles gyémántdiplomás építőmérnök, a műszaki tudományok doktora, c. egyetemi tanár, a Magyar Mérnöki Kamara tiszteleti tagja. 1935-ben az Állami Építészeti Hivatalnál kezdte mérnöki pályáját. A háború után több fővárosi irodánál és intézetnél dolgozott, és hasznosította geodéziai szakismereteit. 1954-ben az Állami Földmérési és Térképészeti Hivatalhoz (ÁFTH) került, és ott a szakterület egyik meghatározó alakjává vált. Szerteágazó szakmai-tudományos tevékenységet fejtett ki. Az 50-es évek elején kezdődött metró építésénél dolgozott a földalatti vasút felszíni geodéziai munkáinak irányítása mellett a háromszögelési hálózatok kialakításában, fejlesztésében. Műszerfejlesztő, vezette az ÁFTH kutató csoportját, és létrehozta a felsőfokú földmérőképzés székesfehérvári magját, amiből a mai GEO sarjadt ki. Az intézet megalakulásától kezdve (1962) nyugdíjazásáig (1995) annak tudományos igazgató helyettese. Utolsó nagy munkái közé tartozott az országos kéregmozgási hálózat Székesfehérvárt körülölelő koszorú poligonjának tervezése és meghatározó mérési munkáinak irányítása.

Vincze Vilmos 1910. április 9-én született Budapesten. Az első világháború kezdete már Bihar megyének csaknem a délkeleti szélén, a Nagyváradtól keletre fekvő Kisszedresen éri a családot, ahova 1915-ben költöztek. 1919-ben a háború vége előtt előbb Belényesre, majd Nagyváradra menekültek, ahol elemi iskoláit kezdte. A család, következő állomása Békés megye volt, ahol elemi iskoláit Mezőberényben, majd Békéscsabán folytatta. 1920-ban Budapestre költözve a család, a középiskolás korba ért *Vincze Vilmos* a nyolcadik kerületi Horánszky utcában lévő Vörösmarty főreálba iratkozik be. Ott is érettségizik 1928-ban.

A fiatal *Vincze Vilmos* az érettségi után festőművész, grafikus szeretett volna lenni. A jól rajzoló fiatalembert bemutatták művészeknek, de eredménytelen volt a kísérletezése. Barátai tanácsára egy évre önkéntes katonai szolgálatot vállalt, majd beiratkozik a magyar királyi József Nádor Műegyetem Mérnöki Karára. A katonai szolgálat letöltése tandíjkedvezménnyel járt.

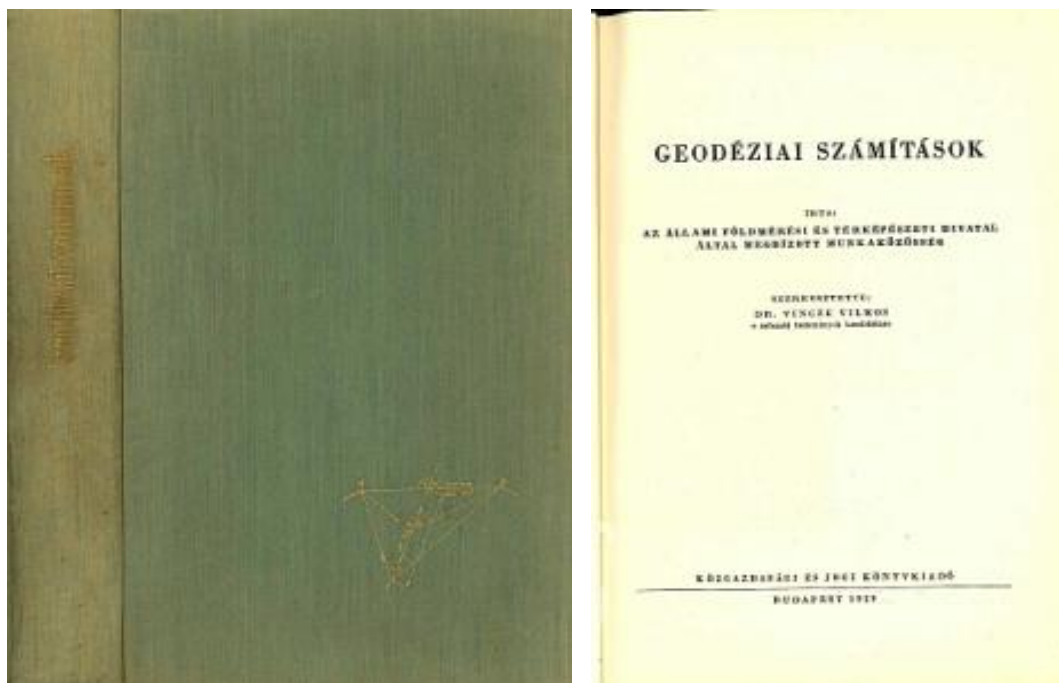
1935-ben az egyetem befejezése után először Balassagyarmatra kerül az Állam-építészeti Hivatalhoz, majd Budapest következett. 1944-ben katona, Dunántúl, majd a háború végén Ausztria a szolgálatainak színhelye. Visszatérése után 1949-ben az akkor alakult Fővárosi Tervező Irodánál (FŐTI) találjuk, ahol szakosztályvezető. Egy évre rá a FŐTI-ből kivált OFI (Országos Földmérési Intézet) IV. osztályán; majd az OFI-ből külön vált Földmérési Irodában, mint az ottani „Szabatos Mérési Osztály” vezetője dolgozik.

Az akkori állami földmérés gyakori átszervezései során a Földmérési Irodából Városmérési Iroda lett. Innét 1954-ben került az ÁFTH-ba (Állami Földmérési és Térképészeti Hivatal). Itt sikeresen látta el a Szabatos Felmérési Osztály (Tudományos Osztály) irányítását egészen 1962-ig.

1958-tól az ÁFTH képviselőjében jelentős szerepet vállal a Miskolcra Budapestre, az akkori Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetemre (ÉKME) telepített földmérő képzés kialakításában és fejlesztésében. Gazdag gyakorlati tapasztalatai alapján meghívják az egyetemre, ahol egy új diszciplínát, az Ipari geodéziát elsőként oktatja a magyar földmérőmérnök-képzés történetében. Elkészíti a tantárgy első hazai jegyzeteit.

Javaslatára 1959-ben a székesfehérvári Jáky József Út- és Vasútépítő Technikumban elindul egy érettségire épülő földmérő technikus képzés. Ilyen szintű földmérő képzés Magyarországon addig nem volt. Az 1962-es felsőoktatási reform során kormányrendelet ismeri el a képzést, amely a jogilag önálló Felsőfokú Földmérési Technikumban (FFT) folytatódik. Ez az intézmény tekinthető a mai

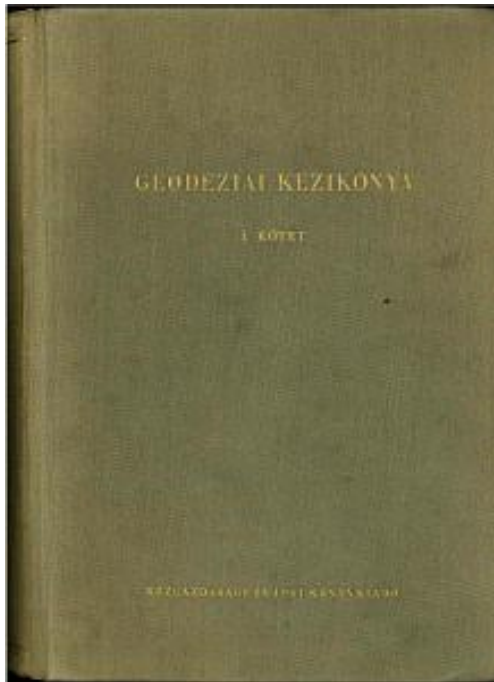
GEO jogelődjének. Ekkor lett a Felsőfokú Földmérési Technikum igazgatóhelyettese. 1967-től a Geodéziai Tanszék vezetője is. A technikum 1972-ben karként az Erdészeti és Faipari Egyetembe tagozódik. Ekkor a kar tudományos igazgatóhelyettese lesz, s ebben a beosztásban dolgozik egészen az 1974-es nyugdíjba vonulásáig.

Dr. Vincze Vilmos szerteágazó szakmai-tudományos tevékenységet fejtett ki. Kiváló mérnöki felkészültsége révén jelentős szerepet vállalt a főváros szabatos felmérésében. Az 50-es évek elején kezdődött metró építésénél *Oltay* professzor javaslatára *Széchy Károlytól* kapott megbízást a földalatti vasút felszíni geodéziai munkáinak irányítása mellett a háromszögelési hálózatok kialakítására, fejlesztésére, ami kandidátusi disszertációjának tárgyát is szolgáltatta. 1955-ben készített és megvédett kandidátusi értekezésében foglalt elgondolásai szerint végeztek Budapest önálló háromszöghálózatának bővítését, valamint több vidéki város (Dunaújváros, Salgótarján, Szeged) és nagy ipari beruházások vízszintes alappontsűrítési munkáit is.

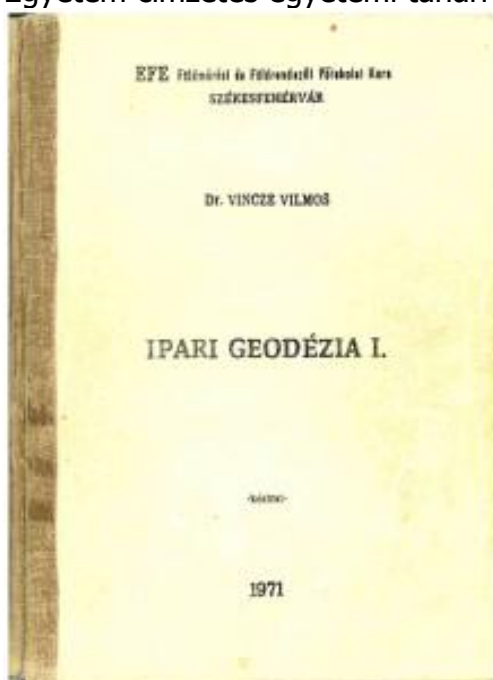
Az ÁFTH-ban, az általa vezetett osztály keretében tudományos kutató csoportot hozott létre, amely (a későbbi bővítést is figyelembe véve) alapját képezte az 1967-es átszervezés során létrehozott FÖMI Tudományos Kutatási Főosztálynak.

Alapvető szerepet játszott az akkori állami földmérés (továbbá a katonai térképészet) megnövekedett feladataihoz szükséges szakember állomány kiképzésében, továbbképzésében. Az akkori KPM felügyelete mellett létesült technikumok szakfelügyelőjeként el tudta érni, hogy a székesfehérvári Jáky József Szakközépiskolában egy külön, érettségire épülő földmérési szakirányú technikum osztály jöjjön létre 1959-ben. Erre alapozva 1962-ben, a magyar felsőoktatás átszervezése során, az ÁFTH felügyelete mellett sikerült létrehoznia a Felsőfokú Földmérési Technikumot. Ez volt a jogelődje az 1972-ben a soproni Erdészeti és Faipari Egyetembe tagolt Főiskolai Karnak.

Az ÁFTH-beli tudományos osztályvezetői időszakában készült el a felsőrendű vízszintes alaphálózat, a Bendefy-féle (már harmadik) országos szintezési hálózat. Részt vett a függőleges földkéregmozgás tanulmányozására készült szabatos szintezési hálózatot létrehozásával kapcsolatos vizsgálatokban. Javaslatára alkalmazták a szabadalmaztatott, „előre gyártott fejjel készült” fúrt lyukba csömöszölt szintezési alappont állandósítását. Számos újítása, találmánya közül az ő korában jelentős eredménynek számított a „Tangensdiagram” c. szabadalma, amit a MOM használt fel az Ma4 és Ma5 típusú mérőasztal műszerében. Szakirodalmunk állományát mintegy 40 értékes tanulmánnyal, könyvvel és könyvrészlettel, jegyzetekkel és tankönyvekkel gyarapította.

Egyetemi doktori címét 1949-ben szerezte. Kandidátusi disszertációjának alapjául Budapest önálló hálózatának bővítése szolgált. Akadémiai doktori értekezésével a valós vetületek elméletét gazdagította (1970). A 1981-ben a Budapesti Műszaki Egyetem címzetes egyetemi tanári címmel tüntette ki.

MOM tangensdiagramos táhiméter
Tervezte Vincze V.

Alapító tagja volt az 1956-ban megalakult Geodéziai és Kartográfiai Egyesületnek (GKE), és négy éven keresztül volt az egyesület Geodéziai Szakosztályának első

elnöke.

Gazdag és sikeres életművét számos kitüntetéssel ismerték el:

- ÁFTH Elnöki Dicséret (1954 és 1956)
- MÉM Kiváló Dolgozója (1970)
- Munka Érdemrend ezüst fokozata (1972)
- Lázár Deák Emlékérem (1975)
- Kiváló Feltaláló arany fokozata (1975)
- Fasching Antal díj (1980)
- Aranydiploma (1985) és Gyémánt diploma (1995)
- Pro Silvicultura Arte Lignaria et Geodesia kitüntetés (1997)
- Az MFTTT „örökös tagja” (1999)
- A Magyar Mérnöki Kamara tiszteletbeli tagja (2005).

A régi egyetemek hagyományait követve, egykori oktatói munkájának színterén 2005. szeptember 12. óta a GEO hajdani 101-es előadóterme dr. **Vincze Vilmos** nevét és emlékét őrzi.

Forrás:

Dr. Joó István: Búcsúzás dr. Vincze Vilmostól. Geodézia és Kartográfia, 2005/8. szám, 29-31. oldal

Ágfalvi Mihály: Száz éve született dr. Vincze Vilmos. Geodézia és Kartográfia, 2010/11. szám, 35-36. oldal